

Invulling randvoorwaarden van het expertteam

13 december 2016

Aanleiding

Het expertteam bestaande uit de heren Mans, Hazeu en Deetman heeft de rapportage 'een plus een is drie' opgeleverd met daarin het advies om te komen tot een herindeling van de gemeenten Landgraaf en Heerlen. Dit zijn de aanbevelingen die zij geven:

5.1 Ga voor de herindeling Landgraaf-Heerlen

5.2 Organiseer het gesprek met de burgers over de vier zorgpunten

5.3 Neem als colleges in het herindelingsvoorstel aan de raden over al deze aanbevelingen een standpunt in

Bij de aanbeveling om te herindelen zit een "MITS". Voordat het herindelingsadvies door de provincie wordt behandeld dienen de colleges de zorgpunten te erkennen en met de burgers tot afspraken te komen. Die afspraken komen voort uit een viertal zorgpunten van inwoners zoals die zijn benoemd en besproken tijdens diverse buurtgesprekken van het expertteam. Zorgen over voorzieningen, financiën, buurtidentiteiten en de nabijheid van het bestuur. Het expertteam heeft in hoofdstuk 5 van hun rapportage vanuit deze vier zorgpunten een set van 11 afspraken meegegeven die als basis dienen.

Invulling van de randvoorwaarden doen wij samen

Beide colleges van B&W hebben de aanbevelingen van het expertteam overgenomen en gaan dus het gesprek met de burgers organiseren aan de hand van de leidraad zoals aangeboden door het expertteam. Dit moet leiden tot een pakket van bindende afspraken die nog vóórdat de provincie haar zienswijze over het herindelingsadvies afgeeft wordt vastgesteld door de gemeenteraden (tegelijk met het herindelingsadvies) en vervolgens aan Gedeputeerde Staten wordt aangeboden.

Het is voor de Colleges van B&W maar ook voor Gedeputeerde Staten helder dat de afspraken die gemaakt moeten worden met de burger over de zorgpunten maar ook over de aanpak van de sociaal-economische problematiek niet alleen beleid zullen raken, maar ook de meerjarige investeringsplanning. Om die reden is afgesproken dat parallel aan de gesprekken met de burgers, samen met de provincie Limburg, zal worden gekeken naar een nieuw, gezamenlijk investeringsprogramma voor de nieuwe gemeente en de provincie Limburg, aanvullend op de bestaande programma's van Stedelijke Ontwikkeling en IBA, op die terreinen die de huidige gemeenten bindt. Dit gebeurt bewust parallel zodat wij reacties en input die voortkomen uit onze bijeenkomsten met burgers mee kunnen nemen in de gesprekken met de provincie, maar zodat wij ook afspraken met de provincie kunnen betrekken in de gesprekken met burgers

De bijeenkomsten met burgers zullen plaatsvinden vanaf de tweede helft van januari 2017, nadat de gemeenteraden het principebesluit tot herindeling hebben genomen. De gesprekken vinden verspreid over beide gemeenten plaats in twee rondes. In de eerste ronde zullen 3 gesprekken plaatsvinden in elke gemeente. Na deze eerste ronde zullen wij de reacties en input die wij hebben opgehaald vertalen naar een afsprakenoverzicht dat wij publiceren en vervolgens bespreken in een tweede gespreksronde met burgers. In dien wij reacties of input niet hebben kunnen vertalen zullen wij dit beargumenteerd

opnemen. Met buurtorganisaties gaan wij bespreken hoe zij het beste betrokken kunnen worden in dit proces. Ook via online-media geven wij burgers de mogelijkheid om input te leveren. Het gaat in deze fase om het reageren, het geven van input en het samen bespreken van verbeteringen. Het vaststellen van de definitieve set van afspraken is aan de gemeenteraden.

Wij zullen de set van 11 afspraken zoals opgenomen in de rapportage van de experts als leidraad gebruiken met de achterliggende vier zorgpunten en de sociaal-economische problematiek als onderliggende kader. Deze 11 punten verschillen nogal van elkaar. Daarom zullen wij deze als volgt clusteren.

Cluster 1: betreft zaken die zo concreet zijn benoemd door de experts dat wij deze al kunnen vertalen naar concrete conceptafspraken vóór de behandeling van het principebesluit door de gemeenteraden. Deze leggen wij ook in de twee gespreksrondes voor aan burgers zodat de burger een beeld krijgt van het totaalpakket van afspraken.

Cluster 2: betreft zaken die zijn benoemd maar waar wij nog de slag naar een concrete afspraak moeten maken. De komende weken worden deze punten verder uitgewerkt en worden onze ideeën voor de invulling voorgelegd aan burgers zodat zij daarop kunnen reageren en hun input kunnen geven.

Cluster 3: betreft zaken waarin de gemeenten en de burger samen een traject afspreken. Het gaat hier om het gezamenlijk bekijken, analyseren en prioriteren van bijvoorbeeld voorzieningen. Wij gaan hiervoor harde uitgangspunten en procesvoorstellen maken die wij in de sessies gaan voorleggen aan burgers zodat zij daarop kunnen reageren en hun input kunnen geven.

Gemeenteraadsleden worden gevraagd aanwezig te zijn op de gespreksavonden omdat zij na de twee gespreksrondes moeten vaststellen of de set van afspraken zoals die door de Colleges aan de gemeenteraden wordt voorgelegd voldoet aan de “MITS” zoals verwoord door het expertteam. Voldoende concreet en voldoende gedragen.

Indicatieve planning

- | | |
|---------------------|--|
| december/Januari: | - inhoudelijke voorbereidingen
- eerste concrete vertalingen naar afspraken publiceren |
| (vanaf) 16 Januari: | - gemeenteraden besluiten tot herindeling
- uitnodigen, bekendmaking data en locaties gespreksronde 1
- conceptafspraken publiceren die als gespreksbasis dienen |
| februari: | - eerste gespreksrondes
- de n.a.v. de eerste gespreksronde aangepaste conceptafspraken publiceren
- uitnodiging, bekendmaking data en locaties gespreksronde 2 |
| maart: | - tweede gespreksrondes
- publiceren conceptafspraken zoals aan de gemeenteraden aangeboden
- publiceren tussenresultaten met de provincie inzake investeringsagenda |
| april: | - vaststelling afspraken door gemeenteraden (als onderdeel herindelingsadvies) |
| mei: | - aanbidding herindelingsadvies en afspraken aan Gedeputeerde Staten |
| juni: | - zienswijze Provincie |

De afspraken

Hier gaan wij in op de 11 afspraken zoals aangedragen door het expertteam. Afspraken die onvoorwaardelijk verbonden zijn aan een herindeling maar ook alleen gelden indien het tot een herindeling komt. De 11 afspraken staan steeds in een grijs kader met daaronder de afspraken en/of het proces waarmee wij tot afspraken met burgers willen komen. Het is aan de gemeenteraden om deze vast te stellen. Alle afspraken worden gebundeld en samen met het herindelingsadvies medio mei aan de gemeenteraden ter vaststelling voorgelegd. Als bijlage 1 is het overzicht van de afspraken geordend naar cluster opgenomen.

5.2.1 Koester de identiteit op buurtniveau door het buurtgericht werken te versterken. Bespreek met elke buurt hoe dat in die betreffende buurt het beste kan en leg dat vast. Leg dat in een beleidskader vast.

>> cluster 1: concrete afspraak nu al formuleren

Inhoud:

- (i) Het huidige niveau en de actuele werkwijze van het buurtgericht werken in beide gemeenten wordt gegarandeerd.**
- (ii) Beide gemeenten houden op te bestaan en er komt een nieuwe gemeente voor in de plaats met een nieuwe naam. De voorlopige werknaam voor de nieuwe gemeente is Landgraaf-Heerlen. Het is aan de nieuwe gemeenteraad om de definitieve naam te bepalen.**
- (iii) De samenwerking met, en facilitering van de stadsprinsen Heerlen, Landgraaf, Hoensbroek, de bestaande sleuteloverdrachten en carnavalsoptochten wordt gegarandeerd.**

>> cluster 2: voorstel uitwerken en bespreken met de burger

Inhoud:

- (i) Met elke buurt wordt bekeken welke verbetermogelijkheden er zijn in het buurtgericht werken om de buurteigenheid ook in de methodiek en de activiteiten het beste tot zijn recht te laten komen**

5.2.2 Koester de verscheidenheid en durf om te gaan met de verschillen. Maak daarom afspraken over de voorzieningen inclusief het zwembad en de parkeertarieven

>> cluster 1: concrete afspraak nu al formuleren

Inhoud:

- (i) De komende 10 jaar komt er buiten Heerlen-centrum geen betaald parkeren**
- (ii) Begin 2017 wordt gestart met de realisatie van een nieuw doelgroepenbad op een locatie in Landgraaf in samenhang met de doorontwikkeling van zwembad Otterveurdt.**

>> cluster 3: uitgangspunten en proces uitwerken ter bespreking met burgers

Inhoud:

- (i) Voorzieningen algemeen (zie 5.2.3)**

5.2.3 Analyseer samen met elke buurt de vitaliteit van de verenigingen, het belang hiervan voor elke buurt en welke voorzieningen nodig en levensvatbaar zijn om die vitaliteit en de buurtidentiteit te ondersteunen. Betrek hierbij ook de spreiding van bovenwijkse voorzieningen. Een beslissing over het zwembad is in dat verband wenselijk.

>> cluster 1:

Inhoud:

- (i) Zwembad (zie 5.2.2)**
- (ii) Het huidige accommodatiebeleid van beide gemeenten wordt als minimaal niveau gegarandeerd.**

>> cluster 3: uitgangspunten en proces uitwerken ter bespreking met burgers (zie ook 5.2.2)

Inhoud:

- (i) Het huidige accommodatiebeleid van beide gemeenten wordt besproken met burgers om te bezien welke optimalisaties mogelijk zijn als gevolg van de fusie. Het huidige beleid van beide gemeenten is als minimum gegarandeerd. Een nieuw gezamenlijk beleidskader zal voor de totstandkoming van de nieuwe gemeente door de gemeenteraden vastgesteld worden als kader voor de nieuwe gemeente.**

5.2.4 Trek ondanks de recente concessie, samen met de provincie op richting vervoerders om te zorgen dat er betere OV-verbindingen komen met zorginstellingen in het algemeen en het ziekenhuis in Sittard-Geleen in het bijzonder.

>> cluster 1: concrete afspraak nu al formuleren

Inhoud:

- (i) Dit traject was al ingezet met de provincie. Zo is er vanaf de nieuwe concessie een betere busverbinding richting het ziekenhuis in Sittard-Geleen.**
- (ii) Verbeteren verbindingen openbaar vervoer: Samen met de provincie prestatieafspraken vastleggen met de OV-partners inzake de bereikbaarheid (geformuleerd als maximale reistijd tijdens kantooruren) van zorginstellingen in de regio Parkstad en de ziekenhuizen in Heerlen en Sittard vanuit alle wijken van de nieuwe gemeente.**

5.2.5 Inventariseer met de burgers eventuele infrastructurele tekortkomingen in de wegenstructuur tussen de kernen en maak afspraken over hoe deze worden geprioriteerd.

>> cluster 2: uitwerken tot concrete afspraken en bespreken met burgers

Inhoud:

- (i) Infrastructuur: Het betreft de verbindingen TUSSEN de kernen, de interne bereikbaarheid wordt belangrijker als er sprake is van spreiding van voorzieningen. Wij inventariseren de plekken waar het verkeer (auto en fiets) vastloopt tussen de kernen en leggen dat voor aan de burger om te bezien of dit ook de plekken zijn waar zij de meeste last van hebben. De belangrijkste knelpunten die hieruit voortkomen worden ingebracht in de investeringsagenda van de nieuwe gemeente die met de provincie wordt opgesteld.**

5.2.6 Spreek af dat een onafhankelijke derde zoals bijvoorbeeld een rekenkamer of de provincie Limburg de nieuwe gemeente in 2021 financieel doorlicht om te bezien of financieel verantwoord beleid wordt gevoerd. Vóór de totstandkoming van de nieuwe gemeente is dit niet nodig. Vanaf het moment van het principebesluit om tot herindeling over te gaan tot en met de oprichting van de nieuwe gemeente vallen beide huidige gemeenten immers onder financieel toezicht van de provincie (conform wet ARHI).

>> cluster 1: concrete afspraak nu al formuleren

Inhoud:

- (i) De provincie Limburg zegt toe dat zij in 2021 de gevraagde financiële doorlichting zal uitvoeren en de uitkomsten zal publiceren.**
- (ii) De lokale woonlasten voor huurders en woningeigenaren van woningen met een waarde tussen de 75.000 en 300.000 euro zullen tot en met 2022 niet met meer dan inflatie stijgen ten opzichte van 2017.**

5.2.7 Spreek af dat een onafhankelijke derde partij zoals bijvoorbeeld een rekenkamer of de provincie Limburg wordt gevraagd om alle afspraken die met de inwoners worden gemaakt in 2021 te toetsen en daarover openbaar te rapporteren. Op deze manier worden de afspraken die nu worden gemaakt met de oude besturen ook bindend voor het nieuwe bestuur.

>> cluster 1: concrete afspraak nu al formuleren

Inhoud:

- (i) Alle afspraken met inwoners toetsen en daarover rapporteren: De provincie Limburg zegt toe dat zij in 2021 de gevraagde toets zal uitvoeren en de uitkomsten zal publiceren.**

5.2.8 Geef wethouders de opdracht als contactbestuurder op te treden in de verschillende buurten. Dit dient voor alle buurten te gebeuren.

>> cluster 1: concrete afspraak nu al formuleren

Inhoud:

- (i) In Heerlen wordt al gewerkt met buurtwethouders. Vanaf 1 maart 2017 zal dit ook in Landgraaf worden ingevoerd. Voor elke buurt(organisatie) wordt een collegelid benoemd als eerste aanspreek- en coördinatiepunt. Afgesproken wordt dat ook in de nieuwe gemeente gewerkt zal worden met buurtwethouders.**
- (ii) Elke buurt(organisatie) heeft een vast ambtelijk aanspreekpunt binnen de gemeente.**

5.2.9 Inventariseer samen met burgers maatregelen die in andere (fusie)gemeenten gewerkt hebben om de dienstverlening in de buurten op peil te houden en bepaal vervolgens welke in deze situatie het beste toepasbaar zijn en pas ze toe.

>> cluster 1: concrete afspraak nu al formuleren

Inhoud:

- (i) De gemeente Landgraaf schuift aan in de werkgroep van de gemeente Heerlen en de Smart Services Campus waar verkend wordt welke smart-maatregelen mogelijk zijn om de dienstverlening naar burgers en bedrijven te vergemakkelijken en verbeteren.**
- (ii) In de nieuwe gemeente zullen (net als in Heerlen nu al het geval is) een thuisbezorgdienst en een vervoersdienst komen voor mensen die niet of heel moeilijk in staat zijn om het gemeenteloket te bezoeken.**

>> cluster 2: uitwerken tot concrete afspraken en bespreken met burgers

Inhoud:

- (i) Het inventariseren en bespreken van maatregelen die in andere (fusie)gemeenten gewerkt hebben om de dienstverlening in de buurten op peil te houden. Bepalen welke het beste toepasbaar zijn en daarover implementatieafspraken maken.**

5.2.10 Spreek af dat moderne technologieën maximaal wordt benut om het contact tussen inwoner, bedrijven en gemeente zo eenvoudig mogelijk te houden.

>> cluster 2: uitwerken tot concrete afspraken en bespreken met burgers

Inhoud:

- (i) Contact zoeken via social media is al gemeengoed maar door de bomen ziet men het bos niet meer. Samen met de buurtorganisaties wordt gekeken naar de beste manier om virtuele wijkplatforms in te richten zodat burgers, bedrijven, de buurtwethouder en de buurtcontactambtenaar makkelijk en snel zaken bespreekbaar kunnen maken en elkaar beter kunnen informeren.**

5.2.11 Garandeer dat er in beide oorspronkelijke gemeenten een volwaardige loketfunctie blijft.

>> cluster 1: concrete afspraak nu al formuleren

Inhoud:

- (i) De twee bestaande gemeenteloketten (Op de Kamp / Heerlen centrum) blijven hun volwaardige gemeentelijke loketfunctie houden. Daarbij wordt het huidige serviceniveau als minimum gegarandeerd.**

Bijlage 1: Afspraken per cluster

Cluster 1:

- a) Het huidige niveau en de actuele werkwijze van het buurtgericht werken in beide gemeenten wordt gegarandeerd.
- b) Beide gemeenten houden op te bestaan en er komt een nieuwe gemeente voor in de plaats, met een nieuwe naam. De voorlopige werknaam voor de nieuwe gemeente is Landgraaf-Heerlen. Het is aan de nieuwe gemeenteraad om de definitieve naam te bepalen.
- c) De samenwerking met, en facilitering van de stadsprinsen Heerlen, Landgraaf, Hoensbroek, de bestaande sleuteloverdrachten en carnavalsoptochten wordt gegarandeerd.
- d) De komende 10 jaar komt er buiten Heerlen centrum geen betaald parkeren
- e) Begin 2017 wordt gestart met de realisatie van een nieuw doelgroepenbad op een locatie in Landgraaf in samenhang met de doorontwikkeling van zwembad Otterveurdt.
- f) Het huidige accommodatiebeleid van beide gemeenten wordt als minimaal niveau gegarandeerd.
- g) Dit traject was al ingezet met de provincie. Zo is er vanaf de nieuwe concessie een betere busverbinding richting het ziekenhuis in Sittard-Geleen.
- h) Verbeteren verbindingen openbaar vervoer: Samen met de provincie prestatieafspraken vastleggen met de OV-partners inzake de bereikbaarheid (geformuleerd als maximale reistijd tijdens kantooruren) van zorginstellingen in de regio Parkstad en de ziekenhuizen in Heerlen en Sittard vanuit alle wijken van de nieuwe gemeente.
- i) De provincie Limburg zegt toe dat zij in 2021 de gevraagde financiële doorlichting zal uitvoeren en de uitkomsten zal publiceren.
- j) De lokale woonlasten voor huurders en woningeigenaren van woningen met een waarde tussen de 75.000 en 300.000 euro zullen tot en met 2022 niet met meer dan inflatie stijgen ten opzichte van 2017.
- k) Alle afspraken met inwoners toetsen en daarover rapporteren: De provincie Limburg zegt toe dat zij in 2021 de gevraagde toets zal uitvoeren en de uitkomsten zal publiceren.
- l) In Heerlen wordt al gewerkt met buurtwethouders. Vanaf 1 maart 2017 zal dit ook in Landgraaf worden ingevoerd. Voor elke buurt(organisatie) een collegelid benoemd als eerste aanspreek- en coördinatiepunt. Afgesproken wordt dat ook in de nieuwe gemeente gewerkt zal worden met buurtwethouders.
- m) Elke buurt(organisatie) heeft een vast ambtelijk aanspreekpunt binnen de gemeente.
- n) De gemeente Landgraaf schuift aan in de werkgroep van de gemeente Heerlen en de Smart Services Campus waar verkend wordt welke smart-maatregelen mogelijk zijn om de dienstverlening naar burgers en bedrijven te vergemakkelijken en verbeteren.
- o) In de nieuwe gemeente zullen (net als in Heerlen nu al het geval is) een thuisbezorgdienst en een vervoersdienst komen voor mensen die niet of heel moeilijk in staat zijn om het gemeenteloket te bezoeken.
- p) De twee bestaande gemeenteloketten (Op de Kamp / Heerlen centrum) blijven hun volwaardige gemeentelijke loketfunctie houden. Daarbij wordt het huidige serviceniveau als minimum gegarandeerd.

Cluster 2:

- a) Met elke buurt wordt bekeken welke verbetermogelijkheden er zijn in het buurtgericht werken om de buurteigenheid ook in de methodiek en de activiteiten het beste tot zijn recht te laten komen
- b) Infrastructuur: Het betreft de verbindingen TUSSEN de kernen, de interne bereikbaarheid wordt belangrijker als er sprake is van spreiding van voorzieningen. Wij inventariseren de plekken waar het verkeer (auto en fiets) vastloopt tussen de kernen en leggen dat voor aan de burger om te bezien of dit ook de plekken zijn waar zij de meeste last van hebben. De belangrijkste knelpunten die hieruit voortkomen worden ingebracht in de investeringsagenda van de nieuwe gemeente die met de provincie wordt opgesteld.
- c) Het inventariseren en bespreken van maatregelen die in andere (fusie)gemeenten gewerkt hebben om de dienstverlening in de buurten op peil te houden. Bepalen welke het beste toepasbaar zijn en daarover implementatieafspraken maken.
- d) Contact zoeken via social media is al gemeengoed maar door de bomen ziet men het bos niet meer. Samen met de buurtorganisaties wordt gekeken naar de beste manier om virtuele wijkplatforms in te richten zodat burgers, bedrijven, de buurtwethouder en de buurtcontactambtenaar makkelijk en snel zaken bespreekbaar kunnen maken en elkaar beter kunnen informeren.

Cluster 3:

- a) Het huidige accommodatiebeleid van beide gemeenten wordt besproken met burgers om te bezien welke optimalisaties mogelijk zijn als gevolg van de fusie. Het huidige beleid van beide gemeenten is als minimum gegarandeerd. Een nieuw gezamenlijk beleidskader zal voor de totstandkoming van de nieuwe gemeente door de gemeenteraden vastgesteld worden als kader voor de nieuwe gemeente.